

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2014

443/2014

Valtioneuvoston asetus

vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta annetun asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2014

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
kumotaan vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta annetun asetuksen (210/1997) 14 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on asetuksessa 601/2012,
muutetaan 1 a §:n 11 kohta, 2 §:n 1 momentti, 3 §, 5 §:n 2 momentti, 7 §, 17 §:n 3 momentti, 17 a § sekä 19 §:n 4 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 1 a §:n 11 kohta asetuksessa 885/2007, 2 §:n 1 momentti, 3 §, 5 §:n 2 momentti ja 17 a § asetuksessa 601/2012, 7 § asetuksissa 659/2009 ja 601/2012 sekä 17 §:n 3 momentti ja 19 §:n 4 momentti asetuksessa 885/2007,
lisätään 1 a §:ään, sellaisena kuin se on asetuksissa 885/2007 ja 601/2012, uusi 12 ja 13 kohta, asetukseen uusi 4 a §, 5 §:ään, sellaisena kuin se on asetuksessa 601/2012, uusi 3 momentti sekä asetukseen uusi 7 a§ seuraavasti:

1 a §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 11) *vakavalla vaaratilanteella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteessä 13 tarkoitettua vakavaa vaaratilannetta;
- 12) *matkustajailma-aluksella* ilma-alusta, jolla kuljetetaan matkustajia;
- 13) *rahti-ilma-aluksella* ilma-alusta, joka ei ole matkustajailma-alus ja jolla kuljetetaan tavaraa.

2 §

Sovellettavat standardit

Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksessa ja tilapäisessä säilytyksessä noudatetaan Suomen tekemin varauhin ICAO-TI:tä sellaisena kuin se on hyväksytty sovellettavaksi vuosina

2013 ja 2014 siten kuin siitä tässä asetuksessa säädetään.

3 §

Vaarallisten aineiden luokitus

Jos ICAO-TI:ssä edellytetään, että toimivaltainen viranomainen luokittelee vaarallisen aineen tai hyväksyy sen luokituksen, radioaktiivisten aineiden osalta tehtävä kuuluu Suomessa Säteilyturvakeskukselle ja muiden aineiden osalta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Viranomainen voi vaatia, että aineen lähettäjä esittää tulokset testeistä luokituksen selvittämiseksi.

Jos ICAO-TI:ssä tarkoitettu ulkomainen toimivaltainen viranomainen on luokitellut vaarallisen aineen tai hyväksynyt sen luokituksen, luokitusta saa käyttää myös Suomessa.

4 a §

Vaaralliset aineet lentopostina

Lentopostina saa kuljettaa vain ICAO-TI:n kohdassa 1;2.3 tarkoitettuja vaarallisia aineita.

VAK-lain 10 b §:ssä tarkoitettu hyväksyntä vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten käsittelyä varten edellytetään niiltä postiyrityksiltä ja postioperaattoreilta, jotka ottavat Suomessa vastaan 1 momentissa tarkoitettuja vaarallisia aineita sisältäviä lentopostilähetyksiä. Lisäksi erityinen hyväksyntä edellytetään ICAO-TI:n kohdassa 1;2.3.4 tarkoitettuja vaarallisia aineita sisältävien lentopostilähetysten vastaanottamiseen.

Postioperaattorin on noudatettava ICAO-TI:n määräyksiä ja huolehdittava ohjeistuksesta henkilöstölleen ja asiakkailleen. Postioperaattorilla on oltava käytössään turvallisuuden varmistavat menetelmät ja työohjeet, joita noudattaen lentopostilähetyksiä vastaanottava ja käsittelevä henkilöstö kykenee hoitamaan tehtävänsä. Sen on myös esitettävä hyväksyntää hakiessaan käytössään olevat menettelyt, joilla voidaan varmistaa, että ilma-alukseen kuormataan vain sallittuja vaarallisia aineita sisältävää lentopostia.

5 §

Vaaralliset aineet lentorahtina

Kuljetuksen suorittajan ja maahuolintapalvelujen tarjoajan on varmistettava, että paikoissa, joissa lentorahtia jätetään kuljetettavaksi, tiedotetaan ICAO-TI:n 7;4.8 kohdan mukaisesti vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista säännöksistä ja määräyksistä.

Vaarallisia aineita ei saa kuljettaa ilma-aluksen ohjaamossa tai matkustamossa, jossa on matkustajia, lukuun ottamatta 7 §:n 1 momentin 2 - 6 kohdassa tarkoitettuja vaarallisia aineita ja ICAO-TI:n kohdassa 2;7.2.4.1.1 tarkoitettuja peruskolleeja. Vaarallisia aineita ei saa kuljettaa matkustajailma-aluksen matkustamon tasossa sijaitsevassa rahtitilassa, ellei kyseinen rahtitila ole luokan B tai luokan C tyyppihyväksymisvaatimusten mukainen.

7 §

Kuljetuksen suorittajan ja maahuolintapalvelujen tarjoajan velvollisuudet

VAK-lain 9 §:n 2 momentissa säädetään vaarallisten aineiden ilmakuljetuksessa edellyttävästä luvasta. Lupaa ei kuitenkaan vaadita, jos kyseessä on:

1) ilma-aluksen lennolla käyttämä polttoaine;

2) ilma-aluksen lentokelpoisuutta tai lentoa toimintaa koskevien määräysten mukaan ilma-aluksessa kuljetettavaksi määrätty aine;

3) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu, kuljetettavaksi sallittu aine;

4) ICAO-TI:ssä tarkoitettu, matkustajille lennon aikana myytäväksi tarkoitettu aine;

5) ICAO-TI:ssä tarkoitettu, lennon aikana potilaan hoitamiseen tarkoitettu aine;

6) muu ICAO-TI:ssä tarkoitettu vaarallinen aine, joka on jätetty ICAO-TI:n soveltamisalan ulkopuolelle erityisen käyttötarkoituksensa tai luonteensa vuoksi.

VAK-lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa voidaan myöntää kuljetukseen matkustajailma-aluksella, jonka rahtitilat eivät täytä tämän asetuksen 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja rahtitilaa koskevia vaatimuksia, jos ainoa käytettävissä oleva kuljetusmahdollisuus asumattomalle tai syrjäiselle alueelle taikka muutoin ICAO-TI:n 7;2.1.2 tarkoitetuissa erityisissä olosuhteissa on matkustajailma-aluksella tapahtuva kuljetus. Jos kuljetus alkaa Suomen alueen ulkopuolella, lupa on saatava myös alkuperävaltiolta.

VAK-lain 6 a §:ssä tarkoitettu ulkomaisen viranomaisen kuljetuksen suorittajalle myöntämä lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen on voimassa Suomessa, jos kuljetuksen suorittaja, jonka päätoimipaikka tai pysyvä olinpaikka on muussa valtiossa kuin Suomessa, osoittaa täyttävänsä vastaavalle toiminnalle sanotussa valtiossa asetetut lupa-, kelpoisuus- ja muut vastaavat vaatimukset.

Kuljetuksen suorittajan on noudatettava ICAO-TI:n määräyksiä vaarallisten aineiden ilmakuljetuksessa ja tilapäisessä säilytyksessä sekä tiedottamisessa ja ohjeistuksessa henkilöstölleen ja muille. Kuljetuksen suorittajan toimintakäsikirjassa ja muissa soveltuvissa ohjekirjoissa on oltava riittävät ohjeet, joita

noudattaen kuljetuksen suorittajan henkilöstö kykenee hoitamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen ja tilapäiseen säilytykseen liittyvät tehtävänsä. Kuljetuksen suorittajan on varmistettava, että ICAO-TI:n kohdassa 7;6.1 tarkoitetuilla rahti- tai matkustajapalveluja hoitavilla on oltava helposti saatavillaan tehtävään soveltuvat ohjeet sen välttämiseksi, että ilma-alukseen kuormattaisiin rahtina ilmoittamattomia vaarallisia aineita tai että matkustajat veisivät ilma-alukseen sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettaminen on heiltä kielletty.

Jos kuljetusasiakirjat annetaan kuljetuksen suorittajalle ICAO-TI:n kohdassa 5;4.1.1 tarkoitetussa sähköisessä muodossa, asiakirjojen on oltava kuljetuksen suorittajan saatavilla koko kuljetuksen ajan ICAO-TI:n kohdan 7;1.2.2 mukaisesti. Sähköiset asiakirjat on voitava viivytyksettä tulostaa paperisina ICAO-TI:n kohdan 7;1.2.3 mukaisesti.

Kuljetuksen suorittajan, jonka käyttämässä ilma-aluksessa kuljetetaan vaarallisia aineita, on hyvissä ajoin ennen lentoa annettava ilma-aluksen päällikölle sekä lennon valmisteluun ja lentotoiminnan valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavalle henkilöstölle kirjallisesti ilma-aluksessa rahtina kuljetettavia vaarallisia aineita koskevat, ICAO-TI:n mukaiset tiedot. Kuljetuksen suorittajan toimintakäsikirjassa ja muissa soveltuviissa ohjekirjoissa on oltava yksilöityinä ne tehtävät, joissa toimiville henkilöille nämä tiedot on annettava.

Jos lennon aikana syntyy hätätilanne, ilma-aluksen päällikön on tilanteen salliessa ilmoitettava lennonjohdolle tai vastaavalle toimielimelle ilma-aluksessa kuljetettavista vaarallisista aineista.

Edellä 1—7 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien lisäksi kuljetuksen suorittajan on noudatettava, mitä hänen velvollisuuksiinsa muuten säädetään ja määrätään.

Mitä tässä asetuksessa säädetään kuljetuksen suorittajan velvollisuuksista, koskee myös maahuolintapalvelujen tarjoajaa.

7 a §

Kuljetus helikopterilla

VAK-lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen

saa sisältää tämän asetuksen 7 §:ssä tarkoitettua kuljetuksen suorittajalle säädetyistä velvollisuuksista poikkeavia ehtoja, jotka koskevat:

1) vaarallisten aineiden kuljetusta rahti-ilma-aluksena käytettävän helikopterin matkustamossa;

2) vaarallisten aineiden kuljetusta matkustajailma-aluksena käytettävän helikopterin matkustamossa tai sellaisessa rahtitilassa, joka ei täytä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja rahtitilaa koskevia vaatimuksia;

3) matkustaja- tai rahti-ilma-aluksena käytettävän helikopterin päällikölle ja lennon valmisteluun ja lentotoiminnan valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavalle henkilöstölle annettavia tietoja.

Vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen helikopterilla asumattomalla tai syrjäisellä alueella taikka tunturialueella, rakennusalueella tai muussa erityiskohteessa, voidaan myöntää sellainen VAK-lain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu lupa, joka sisältää tämän asetuksen 7 §:ssä tarkoitettua kuljetuksen suorittajalle säädetyistä velvollisuuksista poikkeavia vaatimuksia ICAO-TI:n kohdan 7;7.1.1 mukaisesti. Jos tällainen helikopterikuljetus on suunniteltu tapahtuvaksi osaksi tai kokonaan Suomen alueen ulkopuolella, kuljetukseen on lisäksi oltava ICAO-TI:n kohdassa 7;7.1.1 tarkoitetuissa tapauksissa alkuperä- ja määränpäävaltion lupa.

17 §

Henkilöstön koulutus

Koulutuksen saaneelle henkilölle, joka edelleen suorittaa vaarallisten aineiden kuljetukseen tai tilapäiseen säilytykseen liittyviä tehtäviä, tulee antaa 1 ja 2 momentin vaatimukset täyttävä määräaikauskoulutus ennen kuin 24 kuukautta on kulunut edellisen koulutuksen päättymisestä. Jos määräaikauskoulutus suoritetaan sanotun 24 kuukauden jakson päättymistä edeltävien kolmen kuukauden aikana, seuraava määräaikauskoulutus on suoritettava 24 kuukauden kuluessa edellisen määräaikauskoulutuksen voimassaolokuukauden päättymisestä.

17 a §

Koulutusta koskevat hyväksynnät

VAK-lain 11 a §:ssä tarkoitettua hyväksyntää haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta hyvissä ajoin ennen koulutuksen aloittamista. Hakemuksessa on annettava seuraavat tiedot:

- 1) koulutuksen antajan nimi ja yhteystiedot;
- 2) opetushenkilöstöön kuuluvien nimet ja selvitys heidän pätevydestään;
- 3) koulutuksen kohderyhmät;
- 4) koulutuksen tavoitteet;
- 5) yksityiskohtainen koulutusohjelma, josta ilmenevät opetusaiheet, niille varattu aika ja opetusmenetelmät;
- 6) opetusaineisto tai kuvaus siitä;
- 7) esimerkki kirjallisesta kokeesta.

Jos koulutusta koskevan hakemuksen hyväksymisen jälkeen 1 momentissa tarkoitettut tiedot muuttuvat, muutosten hyväksymistä tulee hakea Liikenteen turvallisuusvirastolta viipymättä.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2014

Liikenne- ja kuntaministeri *Henna Virkkunen*

VAK-lain 6 a §:ssä tarkoitettut ulkomaisen viranomaisen tai sen valtuuttaman muun toimielimen antamat koulutuksen hyväksynnät ja todistukset tunnustetaan Suomessa.

19 §

Onnettomuus- ja vaaratilanneilmoitukset

Edellä 3 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskee myös tapauksia, joissa matkustajalta, miehistön jäseneltä, matkavaraoista, rahdista tai lentopostista löydetään VAK-lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti kuljetettavaksi jätettyjä tai kuljetettavia vaarallisia aineita, ja tapauksia, joissa havaitaan, että vaarallisia aineita on kuljetettu noudattamatta kuormasta, erottelua tai kiinnitystä koskevia vaatimuksia tai antamatta vaadittuja tietoja ilmauksen päällikölle.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2014.

Hallitusneuvos *Tiina Ranne*